

TÓTH ÁGNES

Hullaház és társkereső

Teltek a napok, és attól függően alakultak, milyen témákkal kellett foglalkoznom, és milyen panaszosokkal hozott össze a sors. De bármi történt, soha nem vittem haza a rossz kedvemet. Nem akartam ártani a gyerekeimnek, akik velem együtt még mindig nem tudták feldolgozni az apjuk halálát. Most éppen egy ifjúsági táborban voltak Biharfüreden, és csak két hét múlva vártam őket haza. Így hát többet pihenhettem, nem kellett annyit főzőm, mosnom, és maradt időm az alkotásra is.

Egyik délelőtt az apróhirdetési osztályról izgatottan telefonáltak fel az irodámba.

– Gyere le azonnal, mert megint itt van az az asszony, aki már egyszer meg akarta hirdetni, hogy eladná a hároméves kislányát kétszáz dollárért, és most megint meg akarja hirdetni, hogy eladná, de most háromszázért.

Nosza, rohantam le a földszintre, és még éppen elkaptam a nőt, aki igyekezett meglépni.

Az asszonynak öt gyereke volt, de kettőt a gyermekkórházban „felejtett” két hónapja, mert otthon nem volt mit egyenek. Egyik kisfia állami gondozásban volt. A nála maradt kettőből a nagyobbik segített otthon ezt-azt, őt nem tudta nélkülözni, de ha a kis pisist el tudná adni pár száz dollárért, az kihúzná őket a szarból – közölte.

– Miért nem dolgozik?

– Mert rokkant vagyok, azért. Tavalyelőtt felakasztottam magam bánatomban a padláson, de nem bírta el az a rohadt gerenda, és kettétört. Amikor leestem, eltört a combnyakcsontom, és rosszul forrt össze, azóta sántítok és fájdalmaim vannak.

– És a férje mit csinál?

– Az uram munkanélküli, és egy részeges disznó, aki még azt a kis segélyt is elissza, amit az egyháztól kapunk. Hogy verje meg az Isten! Hát ezért adnám el a gyereket. És senki ne szóljon bele, mert az én gyerekeim, és azt teszek vele, amit akarok!

– Csakhogy van gyámhivatal meg gyermekvédelem és rendőrség, s gyermekkereskedelemért hűvösre teszik magát.

– Az Isten verje meg! – dohogott az asszony. – Most mit csináljak?

– Adja meg a nevét és a címét. Holnap délben elmegyek magukhoz. Meglátom, mit tudok segíteni. Most pedig menjen haza a családjához, és eszébe ne jusson valami marhaság, mert rossz vége lesz.

Amikor az asszony sántikálva távozott, észrevettem, hogy egy ötven körüli magas férfi olyan érdeklődéssel nézeget, mint műkereskedő egy értékes és ritka festményt.

– Tegyen szemüveget, hogy jobban lásson – mondtam, de a férfi csak nevetett.

– Nem tud magyarul – közölte a barátja, aki éppen egy apróhirdetési lapot töltött ki –, de majd lefordítom neki, hogy mit mondott.

– Tegye, ahogy jónak látja – morogtam, és visszamentem az emeletre.

Az irodából felhívtam a gyámhatóságot, és elmondtam, hogy egy asszony el akarja adni a gyerekét, menjen ki hozzájuk valaki sürgősen. Aztán megadtam a család nevét és címét.

Az asztalomon egy értesítés várt. Tizenegyre a kórház hullaházába kellett mennem. Négy hónap után most találták meg annak a huszonkét éves fiúnak a holttestét, aki februárban megszökött a fogdából, és akire üldözés közben rálóttek a zsaruk. A fiatalember a Körös fagyos vízében kötött ki, és mostanig nem került elő. A szülők feljelentették a rendőroket, azzal vádolva őket, hogy az előzetesen fogva tartott gyermeküket a folyóba ölték. A sajtótájékoztató azt hivatott tisztázni, hogy találtak-e golyót a fiú holttestében, és annak következtében zuhant-e a folyóba, vagy pedig önszántából ugrott a vízbe.

A rideg, vasrácsos ablakú teremben olyan elviselhetetlen bűz volt, hogy mindenki a szája és orra elé kapta a kezét, zsebkendőjét. A fémasztalon egy felismerhetetlen tetem feküdt nyakig letakarva, csak a keze lógott ki, amiről már lerohadt a hús. Halálfejszerűre sorvadt koponyáját, arccsontját fekete sár vagy iszap fedte. Szemüregéből a halak kiettek a szemét.

(folytatás a következő oldalon)

Hullaház és társkereső

(folytatás az előző oldalról)

Iszonyú volt. El is fordítottam a tekintete-
met, és a medúzaarcú kőboncnokot néztem,
aki felolvasta a jegyzőkönyvet, mely szerint
nem találtak golyót a testben, sem golyó
ütötte nyomot, tehát a fiú önszántából vetet-
te magát a folyóba. A rendőrség ezzel lezárja
az ügyet. És mossa kezeit.

– Honnan tudják, hogy ez a hulla azonos
azzal a fiúval, akire rálóttek, és nem egy má-
siknak a teteme? – kérdeztem.

– Onnan, hogy a csuklóján lévő órát és a
dzsekijét felismerte az anyja – felelte a szóvi-
vő, és lezárta a témát.

A gyomrom felfordult, a torkom teljesen
kiszáradt, és csak az iszonyúan büdös szag
telepedett meg rajta. Szinte beleette magát
a nyálkahártyámba. Rohantam, ahogy csak
bírtam. Ahogy leértem a főutcára, bementem
egy cukrászdába, hogy vegyek egy üdítőt, de
nem volt nálam pénz. A nagy sietségben a
szerkesztőségben felejtettem a pénztárcá-
mat, így hát továbbmentem. A nap hétágra
sütött, és már majd elájultam, amikor hirte-
len ötlettől hajtva betértem a Barátok temp-
lomába, ahol hűvös csend fogadott. A szent-
eltvíztartóból vizet merítettem, és mohón
ittam, aztán megmostam az arcomat, majd
beültem az egyik padba, és mélyeket lélegez-
tem, míg jobban nem lettem. A szájjüregemet
átjárta a szenteltvíz enyhén sós íze, és rögtön
tudtam, hogy most valami csoda történt. Egy
évtizedekkel ezelőtti eset megisméltódott.

Igen. Ebben a templomban voltam elsőál-
dozó. A szentelt ostya a szájpaddásomra ta-
padt, a mise végéig sem bírtam a nyelvem-
mel lekotorni, ezért kifelé menet beleittam
a márvány szenteltvíztartóba, és ugyanezt
az ízt éreztem. Mintha megállt volna az idő.
Elmosolyodtam. Milyen jó tudni, hogy itt-
hon vagyok. Itthon. Néztem a Szűzanya szob-
rát, mely semmit sem veszített szépségéből
az évtizedek során, lassan hozzáléptem, és
mondtam egy imát a szerencsétlen ifjú lel-
kéért.

Éjjel rémálmok gyötörtek, másnap pedig
még mindig a halott fiú hatása alatt voltam.

Néztem a két férfi kollégámat, akik elter-
peszkedve ültek az íróasztalnál, és híreket
szedtek le a rádióból, internetről, színes ma-
gazinokból. Telefonon érdeklődtek a közin-

tézmények híreiről, sajtótájékoztatókról, és
messzire elkerülték az élet sűrűjét.

– Hányingerem van, ahogy elnézlek ben-
neteket – kiabáltam. – Tudjátok, mik vagytok?
Egy rakás magát férfinak nevező hímnemű,
aki nap mint nap csak tesped a szerkesztő-
ség székein, de egyik sem emeli fel a seggét,
ha rázós ügyről van szó! Ó, minek is emel-
né fel? Jól tudja, hogy megteszi helyette egy
nő. Egy hülye, aki elmegy a hullaházba, a nyo-
mornegyedekbe, a híd alá, a szipósok, dro-
gosok és hajléktalanok közé, a pszichiátriai
intézetekbe az örültekhez, a cigánytelepek-
re, az AIDS-esek és tébécések meg a veszet-
tül ugató kutyák közé, és még veszélyességi
pótlékot sem kap! Hát én ezt nem csinálom
tovább, az tuti! Fel fogok mondani! Azzal ki-
léptem a folyosóra, és jól bevágtam magam
után az ajtót, hogy csak úgy döngött.

Ekkor lépett hozzám egy jól öltözött, öszü-
lő férfi, és megszólított.

– Ne haragudjon az újságíró, de nehéz
helyzetben vagyok.

– Akkor már ketten vagyunk – feleltem.

– Egy társkereső iroda vezetője vagyok, és
szükségem van az ön segítségére.

– Ne mondja! Meg vagyok lepődve, hogy
ilyen változatos tempóban zajlik az életem.
Tegnap hullaház, ma házasságközvetítés.
Szóval?

– Tudja, van egy külföldi ügyfelem, akinek
Váradon és az országban van pár vállalkozá-
sa. Már nyolc hónapja nyaggat, hogy szerez-
zek neki egy szép és okos nőt feleségnek, de
eddig egyik sem tetszett neki, akit bemutat-
tam. Most azt mondta, hogy megtalálta az
igazit, és vegyem rá, hogy találkozzon vele,
és ha a nő szabad és akarja is, ő elveszi fe-
leségül.

– És mit tudok én tenni? – tettem fel a kér-
dést.

– Találkozzon vele! – kért az ember.

– Na de miért?

– Mert maga az a nő! Kérem, ne tiltakoz-
zék, higgye el, ha összejön a dolog, mindket-
ten jól járunk. Maga hozzámegy egy gazdag
pasihoz, akinek Monacóban villája, Párizsban
két kiállítóterme van, én pedig, ha összeho-
zom magát vele, akkora összeget kapok tőle
hálából, amiből fejleszthetem az irodámat.

Az anyját! – gondoltam –, szóval itt kínál-
ja a jóisten nekem tálcan a nagy lehetőséget,

éppen amikor a legnagyobb bajban vagyok, és én még képes leszek kiverni a kezéből azt a tálcát.

– Nem akarok férjhez menni, és nem akarok találkozni az illetővel – mondtam, de abban a pillanatban bekanyarodott a folyosó végéről egy nagy csokor virág, mögötte az ötvenes pasival, aki az apróhirdetési osztályon úgy megbámult.

– Leon – mondta a férfi, és felém nyújtotta a kezét.

Bemutakoztam én is, és arra gondoltam, vajon hogyan fog kommunikálni velem. Románul szólt hozzám, meghívott egy kávéra, én pedig vettem a blézeremet, és mentem.

Kicsit megbámultak az emberek, mert félig olaszul, félig románul és kicsit franciául értekezünk. Megtudtam, hogy ötvenkét éves és özvegy. A felesége három éve halt meg rákban. Két nagykorú, férjzett lánya van. Antikváriuma van a francia fővárosban, meg egy szép emeletes kis nyaralója Monacóban, a tengerparton. Feleséget keres itt magának, és szeretne még találkozni velem, mert nagyon megtetszettem neki.

– Miért éppen Romániából választana feleséget magának? – érdeklődtem.

– Mert nálunk a nők nem akarnak férjhez menni. Nem értenek a főzéshez, házimunkához. Jobban szeretik a függetlenséget, és ha mégis férjhez mennek, csak érdekből teszik. És úgy hallottam, hogy itt a nők becsületesek és házasak.

Másnap egy piros Peugeot-val jött értem a szerkesztőség elé. A kolléganőm ugratott is, és mondta, ha beszállok, ki se szálljak Párizsig, én meg nagyon mérges voltam, mert sokat gondolkodtam az éjjel, és úgy éreztem, nagyon idegen nekem ez a rókaképzű francia.

A Hotel Continental teraszán kávéztunk, és konyakot ittunk hozzá. Leon elmondta, hogy van egy váradi üzlettársa, akivel az apróhirdetési osztályon járt. Ha akarok, attól kérhetek információt róla.

Aztán a téma meredek irányt vett, ami kezdte bennem felzavarni a vezérhangyát. A férfi megkérdezte, hogy járok-e rendszeresen templomba, mert az nagyon fontos, és el is várja tőlem. Közöltem vele, hogy nem gyakorlom a vallásomat, és csak akkor térek be a templomba, ha úgy érzem, szükségem van rá. Ezen nagyon megrökönyödött, és megkért, hogy ezen a szokásomon változtassak, és imádkozzam többet, majd közölte, hogy nagyon furcsa nőnek tart már csak azért is,

mert román állampolgár létemre egy magyar nyelvű újságba írok cikkeket. Szerinte ez egyáltalán nem helyes. Mert micsonda dolog az, hogy valaki Romániában él, és közben egy idegen nyelvű lapnak dolgozik ahelyett, hogy a román sajtót gazdagítaná a riportjaival.

Nos, ez volt az utolsó csepp a pohárban, és igazán igyekeztem finoman csapni az asztalra, nehogy kárt tegyek a finom metszésű poharakban, amikor azt kiabáltam a franciának, hogy az a lap, amibe írok, nem idegen, mert magyar, éppolyan magyar, mint én magam!

Ezek után úgy éreztem, nincs több mondanivalóm, és nem akarom többet látni az idegent, akivel semmi közös dolog nem fűz össze, és aki máris uralkodni akar felettem megmondva, hogy mit tegyek és mit ne. Felálltam, letettem az asztalra egy százaszt, és mielőtt a francia magához tért volna a megrökönyödésből, sietve távoztam.

Éjjel arra gondoltam, hogy jól cselekedtem. Mert mi a nagy bűdös francot csinálnék én ott Monacóban vagy Párizsban, ahol nem ismerem a nyelvet, ki nem állhatom a férfit, aki feleségül vett, és mi lenne, ha a bőség láttán rám törne a dili, és földhöz vagdosnám az értékes kínai vázát és kristálytárgyakat, mert eszembe jutna, hogy az átkos román rendszerben három napig álltam sorban egy tekercs vécepapírért és hat darab csirkelábért, miközben a francia midennap finom papírral törölte a seggét, és a hűtőszekrényében hústól és más finomságoktól roskadoztak a polcok! És ha a férfi megkérdezné, hogy mitől vagyok ennyire kiborulva, nem tudnám idegen nyelven elmagyarázni, de ha el is tudnám, a nyugati mokus nem értené meg, nem érezné át, mint ahogy a budakeszi barátaim sem értették meg '89-ben, hogy azért nem tudok vajas kenyeret és szalámit adni nekik, mert nem kaptam, és azt kérdezték, miért nem mentem át egy másik üzletbe vaját és szalámit venni, és nem bírták megérteni, hogy ott sem volt, és sehol a kurva országban nem volt. Nahát!

Akkor inkább kiülök ide a tömbház előtti kispadra a rokkant lépcsőházfelelőssel, és magyarul szidjuk a román rendszert, miközben tökmagot rágcsálunk, aztán én az anyanyelvemen, szép magyar szóval megírom, ami a szívemet nyomja, és arra gondolok, hogy ilyen fenséges földi örömeinkben Párizsban sosem lett volna részem!

A társkereső iroda vezetője még kétszer felhívott, de elküldtem melegebb éghajlatra a francia ügyfelével együtt. Ezzel lezártam a témát, és többet nem is foglalkoztam vele.

NÉVJEGY

TÓTH ÁGNES (1946, Nagyvárad) újságíró, prózaíró, költő. 1990-től a Bihari Napló riportere, szerkesztője. 1994-től 2002-ig a Duna Televízió váradi tudósítója. Több gyermekvers- és prózakötete jelent meg, Csupabohócok című bohózatát 1995-ben mutatta be a váradi bábszínház. Legutóbbi kötete: Tündéralom (gyermekversek, HKE, RMDSZ és Partium Alapítvány, 2020). A fenti írás részlet a Pokol az emeleten c. publicisztikai regényből.